

Voorwoord

Van voorzitter tot voorzitter in Netebronnen

Na een zeer lange loopbaan van meer dan 20 jaar (1988 - 2009) als voorzitter van de afdeling die eerst Wielewaal Mol heette, daarna Wielewaal Midden-Kempen en die nu de huidige Natuurpunt-afdeling 'Netebronnen' is, geeft Jan de Schepper de fakkel door. Reeds gedurende een geruime tijd was de afdeling op zoek naar vernieuwing en hervorming. Voorlopig wil ik, Jan Dirkx, de taak van voorzitter overnemen. Tijdens de volgende algemene vergadering zullen we de nieuwe bestuursleden kiezen en daarna een bestuur vormen.

Ik had een uitvoerig gesprek met Jan de Schepper over zijn wedervaren als voorzitter.

Wat Jan in de eerste plaats wil duidelijk maken is dat hij geheel vrijwillig een stap als voorzitter terug zet. Heel graag, ja zelfs heel uitdrukkelijk, wil hij een actief bestuurslid blijven. "Ik zal me zeker gelukkiger voelen, veel vrijer zijn en zodanig nog actiever kunnen worden", benadrukt hij. "Wist je dat ik ondertussen al 76 jaar ben? Ik zal mijn verhaal eens doen." En Jan vertelt (soms emotioneel) verder:

"In 1960 ben ik in Essen met Suzanne getrouwd. Suzanne was zeker geen kenner van de natuur maar zij hield er enorm veel van. Zij heeft mij dan ook steeds in mijn loopbaan in de vereniging sterk gesteund. Zonder deze steun had ik dit alles niet kunnen doen.

Na ons huwelijk trokken wij van Essen naar Mol. Toch ben ik nog zeer lange tijd als secretaris in het bestuur van de afdeling Essen-Kalmthout actief gebleven. Het is namelijk zo dat we aanvankelijk in de weekends bijna altijd naar onze heimat trokken. Daar hadden we ook de Kalmthoutse Heide als groot natuurgebied waar ik in mijn jeugd veel van de natuur heb leren kennen. Ooit heb ik veel gegidst, na het volgen van de cursus Natuurgids in 1973 te Lommel. Nu gids ik veel minder.

In 1970, bij de stichting van de afdeling Mol werd ik ook actief in het bestuur, eerst als gewoon bestuurslid, daarna als ondervoorzitter. In het begin was de afdelingswerking eerder kalmpjes aan. Dirk Draulans was onze eerste voorzitter, daarna werd hij opgevolgd door Walter Pauwels. Sinds ongeveer 1988 heb ik het voorzitterschap aanvaard, tot nu. Dit is toch al een hele tijd.

In het begin deden we de afdelingscommunicatie naar onze leden met getypte blaadjes en via het algemeen centraal tijdschrift 'De Wielewaal'. In 1984 begonnen we met ons eigen afdelingstijdschrift 'Pandion'. Onze 'Visarend', een symbool voor de streek.

Na het verschijnen van de eerste Pandion in 1984 is het in de afdeling nog beter beginnen draaien. Onze activiteiten vonden voornamelijk in de streek plaats en waren zeker niet meer alleen gericht op vogels. Alles in de natuur kwam aan bod. Naast de wandelingen in de buurt deden en doen we ook veel daguitstappen. Daarnaast hadden en hebben we nog steeds onze jaarlijkse vierdaagse. Deze zijn we beginnen inrichten in het begin van de jaren negentig. Ik heb die vierdaagse altijd met heel veel plezier georganiseerd. Jef Sas heeft de organisatie de laatste jaren overgenomen. Wat waren dit mooie uitstappen! De eerste uitstap ging richting Texel, daarna volgden o.a. De Gaume, Flevoland, Lauwersmeer, Viroin, Argonne, Terschelling en dit jaar ging de 18^e reis naar de Dümmersee. Verder hadden we nog de lange weekends, o.a. naar Lac du Der. Deze reizen zijn voor mij zeer aangename herinneringen.

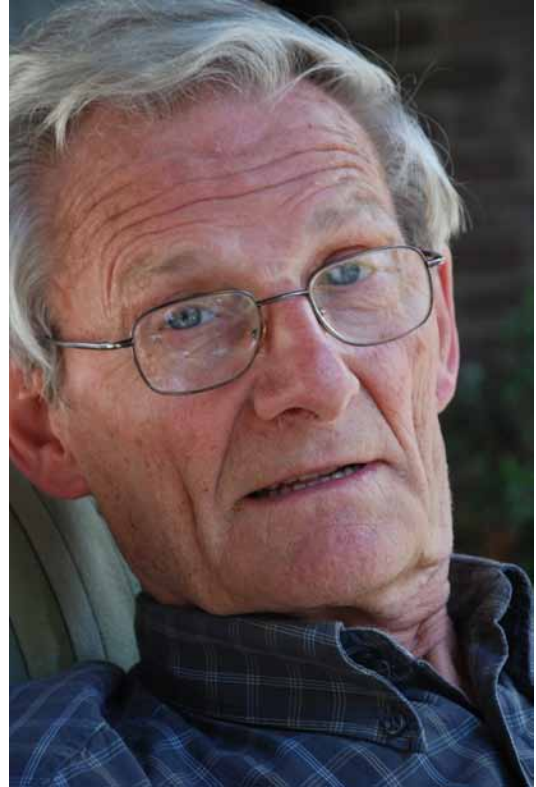
Ik denk dat natuurbeleving, naast beheer, educatie en studie voor onze leden, zoals voor mezelf, zeer belangrijk zijn. Dit mogen we zeker niet uit het oog verliezen naast inzet voor de afdeling en de natuur in het bijzonder.

Ook altijd heel belangrijk voor mij, was het Griesbroek.

Het project rond het Griesbroek is in 1992 begonnen. Eerst wilden we beginnen in de Duivelskuil, doch in het Griesbroek boden zich enkele percelen aan en we waren gestart (nu hebben we daar reeds 73 percelen). Daar heb ik buitengewoon aangename herinneringen aan. Percelen bijkopen, het zien groeien,... Over dit project ben ik zeer fier. Vandaag hebben we ongeveer 35 ha in beheer. Ik zie het nog tot 100 ha uitgroeien! Ik ga er nog regelmatig wandelen. Het is voor mij nog steeds een heel mooi en waardevol gebied, hoewel het Buitengoor ook wel mooi is hoor (lacht hij).

Ook over onze huidige actieve en bloeiende vereniging ben ik zeer fier. Uiteraard hebben we ze met velen samen uitgebouwd tot wat ze nu is.

De fusie tussen Wielewaal en Natuurreservaten is in onze regio bijzonder goed verlopen. Eén van de grote voordelen is zeker dat nu naast de vogels ook vooral beheer, studie en educatie aan bod komen. Als je even de inventaris maakt, hebben we ook hier wel veel bereikt en is onze regio zeer belangrijk voor het natuurbehoud in Vlaanderen.

De toekomst zie ik positief tegemoet, doch we moeten zeker meer gestructureerd werken en sterk vernieuwen (niet noodzakelijk verjongen). De verantwoordelijkheden moeten worden verdeeld en duidelijke mandaten moeten worden opgenomen.

Verantwoordelijkheden kunnen in afzonderlijke groepen worden genomen, groepen die echter geen afzonderlijk leven mogen gaan leiden maar moeten passen in een algemene structuur.

Ik hoop dat we hierdoor nieuwe mensen kunnen aantrekken die zich echt betrokken voelen bij onze werking.

Ik neem hier zeker geen afscheid, maar blijf actief meewerken in onze afdeling.

Er wacht zeker nog een belangrijke taak voor een nieuwe voorzitter, die ik dan ook veel succes toewens, succes voor hem of voor haar en voor onze afdeling Netebronnen."

Tot zover het interview met Jan de Schepper.

Jan Dirkx

Voorzitter Natuurpunt Netebronnen
September 2009

De Dekshoevevijver en zijn natuurwaarden

Situering

Het recreatiedomein Dekshoevevijver is ongeveer 50 ha groot en ligt in Geel Ten Aard. In het noorden wordt het begrensd door het Kempens kanaal, in het zuiden door de Franse baan en de Daelemansloop en in het oosten door de Retieseweg. Het gebied is eigendom van de stad en is niet alleen een aantrekkelijke pleisterplaats voor natuurliefhebbers, maar tevens voor vissers, joggers en fietsers. Rond de vijver ligt een wandelpad van ongeveer 2 km. Op infoborden langs het pad lees je meer over het landschap en over planten en dieren die je er kan aantreffen. Een uitkijktoren laat je toe vogels te observeren.

Hoe was het vroeger?

Vele eeuwen lang bestond de streek die nu Ten Aard heet voornamelijk uit droge heidegronden, vennen en enkele landduinen. Vanaf het midden van de 13de eeuw ging de mens er sloten graven om de droge gronden te kunnen ontginnen. De bewoners van de nabijgelegen gehuchten lieten er hun vee grazen en plagden er de hei. En vennen werden omgezet in visvijvers. In geschriften uit 1757 is al sprake van 'den Dakshoevenwouwer', waarschijnlijk een moerassig gedeelte in de buurt van de 'Dakshoeve' (de hoeve van Haeck), want de vijver zoals we hem nu kennen werd pas (voor zandwinning) uitgegraven rond 1830. In die periode, bij het ontstaan van België, werd het gebied aangekocht door koning Leopold I als onderdeel van het Koninklijk Domein. Hooilanden werden gaandeweg omgezet in de nu nog bekende weilanden met een heel typisch blokvormig patroon. De Dekshoevevijver zelf werd gedurende vele jaren verpacht voor viskwekerij. In 1962 kwamen de vijver en de nabijgelegen gronden opnieuw in handen van de stad Geel.

Recente ingrepen van de mens op het gebied

In de tweede helft van de twintigste eeuw kwam het natuurlijke karakter van de Dekshoevevijver onder druk te staan. Het domein werd bestemd voor dagrecreatie en dat bood eigenaars en uitbaters de mogelijkheid om het in te richten ten behoeve van de vissport. Men ging dijken aanleggen met afbraakmateriaal, men diepte hier en daar de vijver uit en legde kunstmatige oevers aan. De stad Geel was zich bewust van deze voor de natuur nadelige evolutie en deed pogingen om het roer om te gooien. Zo heeft ze, in samenwerking met Geelse lagere scholen, delen van de oevers bebost. In 2005 en 2006 investeerde de stad, samen met de Vlaamse Landmaatschappij en met de provincie Antwerpen in landinrichtingswerken. Het stortmateriaal dat de oevers verstevigde, werd vervangen door een natuurlijke versteviging. Er werden paaipplaatsen aangelegd voor vissen en aan de kwaliteit van het landschap werd gesleuteld. Door de Daelemansloop opnieuw kronkels te geven en riet aan te planten, verbeterde de waterkwaliteit.

Flora en fauna nu

We zijn nu enkele jaren later en stellen vast dat de natuur zich aan het herstellen is na de toch wel zeer ingrijpende werken. De oevers krijgen opnieuw een natuurlijk uitzicht met groeiende rietkragen en rond de vijver ontstaan elzen-, wilgen- en berkenbroekbossen waardoor de omgeving als natuurlijk herkenbaar wordt omwille van het gebiedseigen groen.

In deze omgeving leven allerlei dieren. Naast opvallende nachtzoogdieren zoals de watervleermuis, zeldzame insecten zoals hoornaars en allerlei dag- en nachtvlinders leven er ook heel wat soorten vogels. Uit broedvogeltellingen blijkt dat er sinds de vijver werd heraangelegd, een stijging is van het aantal zangvogels. Vooral bij de Kleine Karekiet is dit zeer duidelijk.

(Bron: broedvogeltellingen door Willy en Dirk Peeters)

	2006	2007	2008	2009
Tjiftjaf	17	20	19	25
Winterkoning	15	11	15	19
Zwartkop	13	8	9	15
Heggenmus	2	4	2	3
Roodborst	17	19	11	14
Fitis	2	4	2	2
Kleine Karekiet	4	6	19	30
Tuinfluitier	2	1	2	2
Grasmus	1	0	1	1
Zomertortel	1	2	2	2
Wielewaal	1	0	0	
Zanglijster	2	3	0	4
Holenduif	4	1	1	3
Grote Bonte Specht	1	1	1	1
Groene Specht	1	1	1	1
Witte Kwikstaart	1	0	1	1
Kleine Bonte Specht	1	1	0	1
Bonte Vliegenvanger	4	2	4	0
Boomkruiper	1	2	1	2
Rietgors	1	1	2	2
Bosrietzanger			2	1
Boomklever				1
Totaal	91	87	95	130

Sinds 1994-1995 telt de vogelwerkgroep van Natuurpunt Geel-Meerhout ook de watervogels op de vijver zelf. Soorten die er de laatste drie jaren op vooruitgingen zijn Aalscholver, Grauwe Gans, Krakeend en Waterhoen.

Achteruit ging het met de aantallen van Fuut, Grote Zilverreiger, Blauwe Reiger, Wintertaling, Slobeend, Tafeleend, Kuifeend, Meerkoet, Kokmeeuw en Watersnip. Soorten als Dodaars, Canadese Gans, Nijlgans en Wilde Eend handhaafden zich en sporadische bezoekers sinds 2006 waren Bergeend, Smient, Pijlstaart, Waterral, Scholekster, Kievit, Stormmeeuw, Zilvermeeuw en Roerdomp.

Indien - zoals vroeger soms het geval was - het waterpeil van de vijver in het voorjaar en in het najaar gedeeltelijk zou kunnen verlaagd worden, zodat slibplaten ontstaan, zou dit zeker heel wat steltlopers de kans geven om te komen uitrusten tijdens de trek.

Uiteraard zijn buiten de getelde soorten ook nog andere vogels af en toe boven of rond de vijver waar te nemen. Denken we maar aan de IJsvogel, de Bosuil of aan dagroofvogels zoals Buizerd, Torenvalk en Sperwer. Of aan de verschillende soorten

zwaluwen. Onze poging om de Oeverzwaluwen die we regelmatig boven de vijver op insecten zien jagen er van te overtuigen om ook te komen broeden in onze speciaal voor hen in januari 2009 aangelegde broeddam, kende tot nu toe geen succes.

Waterkwaliteit van de Dekshoevevijver en van de Daelemansloop

Door onze Natuurpunt-werkgroep waterleven werd tijdens het jaar 2008 een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het water in de Dekshoevevijver en de invloed ervan op de Daelemansloop. De bedoeling was een antwoord te kunnen geven op vragen als:

- Kunnen we de Dekshoevevijver niet beter voeden met gebiedseigen water van de Daelemansloop i.p.v. met het water van het Kempens Kanaal, dat afkomstig is van de Maas?
- Hoe groot is de invloed van de aanvoer van het water van het Kempens Kanaal op de samenstelling en de kwaliteit van het water in de Daelemansloop?

In elk seizoen van 2008 werd een analyse uitgevoerd, zowel van het water van de Dekshoevevijver als van het water van de Daelemansloop en dit laatste zowel vóór als na de Dekshoevevijver. De gemiddelde waarden van die 4 metingen zijn in onderstaande tabel samengebracht.

	Dekshoevevijver	Daelemansloop	
		Vóór vijver	Na vijver
Geleidbaarheid	485	373	403
Hardheid (°d)	7,5	5	5,5
Alkaliniteit (mg/L)	133,3	54,5	68,9
IJzer (mg/L Fe)	0,043	4,07	2,33
pH (zuurtegraad)	8,03	6,27	6,46
Nitraat (mg/L N)	1,78	0,6	1,1
Ammonium (mg/L N)	0,10	1,77	0,28
Fosfaat (mg/L P)	0,029	0,16	0,16
Zuurstof (mg/L)	8,0	7,1	7,1
COD (mg/L O ₂)	54,3	70,0	56,9
Lisec index	7	9,75	9,50
Beoordeling Lisec	Goed	Matig	Matig

Uit de cijfers van kolom 1 en 2 blijkt dat de kwaliteit van het water van de Dekshoevevijver en van de Daelemansloop nogal verschillend is.

- Uit de **geleidbaarheid** leiden we af dat het water van de Dekshoevevijver heel wat meer zouten (mineralen) bevat dan de Daelemansloop;
- Uit de **hardheid**swaarden kunnen we afleiden dat er o.a. veel meer calcium en magnesium in het vijverwater zit;
- Uit de **alkaliniteit** blijkt dat er ook veel meer (bi)carbonaat in aanwezig is;
- Voor **ijzer** is de orde omgekeerd. Er zit veel meer ijzer in de Daelemansloop dan in de vijver. Dit laatste is niet zo verwonderlijk want dat heeft alles te maken met de ijzerrijke ondergrond van de Kempen;
- De pH-waarde is een omgekeerde maat voor de zuurtegraad: hoe lager de pH hoe zuurder. Boven een waarde 7 begint men het water basisch te noemen. De hoge **pH-waarde** 8,03 toont aan dat het water van de vijver basisch is, terwijl een waarde tussen 6 en 7 bewijst dat het water van de Daelemansloop licht zuur is, wat normaal is voor Kempense rivieren.

Hoe zit het met de voedselrijkheid of **trofie** van beide waters?

- Het **nitraat**gehalte is voor beide relatief laag, hoewel de Daelemansloop hier duidelijk het beste scoort;
- Voor **ammonium** ligt dat anders. Een gehalte van 1,77 mg/L N (met een piek van 5,5 mg/L tijdens de winter) voor de Daelemansloop wijst op zware vervuiling, waarschijnlijk veroorzaakt door lozing van dierlijk mest. In de vijver vinden we een gehalte van 0,10 mg/L, wat aanvaardbaar genoemd wordt;
- Als er voldoende nitraat aanwezig is ($> 0,07$ mg/L N) wordt de trofie van water bepaald door het fosfaatgehalte. Met een gemiddeld **fosfaat**gehalte van 0,029 mg/L P voor de vijver zitten we in de categorie van een licht eutroof water, wat heel wat beter is dan de 0,16 mg/L P voor de Daelemansloop, waardoor deze als geëutrofeerd kan bestempeld worden.

Tenslotte is er de **zuurstofhuishouding** die zo belangrijk is voor het biologisch leven in het water. Een maatstaf om dat weer te geven is de Lisec-index, waarvan de waarde in het beste geval 4 bedraagt en in het slechtste geval 20. In die index spelen 4 componenten een rol: het zuurstof-, het fosfaat-, het ammonium- en het COD-gehalte. COD staat voor de hoeveelheid opgelost organisch materiaal, dat in afbraak is. Gemiddeld vonden we een Lisec-waarde 7 voor de Dekshoevevijver wat 'goed' betekent en een waarde 9,75 voor de Daelemansloop, wat 'matig' betekent. Vooral bij de wintermeting was de Daelemansloop er slecht aan toe met een Lisec-index van 14. Vooral het hoge ammoniumgehalte en het hoge COD-gehalte waren hiervoor verantwoordelijk.

Kolommen 2 en 3 geven aan in welke mate het water van de Daelemansloop verandert door toevoeging van het water van de Dekshoevevijver.

- **De geleidbaarheid, de hardheid en de alkaliniteit** nemen beduidend toe, terwijl het **ijzer**gehalte sterk daalt. Deze tendensen zijn een logisch gevolg van het verschil in eigenschappen van beide waters: als de waarde voor de Daelemansloop vóór de samenvoeging lager is dan van de Dekshoevevijver, neemt ze toe en vice versa;

- Ook voor de **pH** vinden we een logische evolutie. Het water van de Daelemansloop wordt door het bijvoegen van het basisch water van de vijver wat minder zuur;
- Op gebied van **trofie** is er een relatief grote toename van het **nitraat**gehalte, hoewel dit in absolute waarde laag blijft. Voor ammonium is de invloed van de vijver zeer gunstig. Het gehalte daalt van 1,77 naar 0,28 mg/L N, m.a.w. van zwaar vervuild naar licht vervuild. Het **fosfaat**gehalte blijkt niet te veranderen. Hier hadden we een daling kunnen verwachten maar dat is niet het geval. Dat komt allicht doordat fosfaat gekoppeld is aan allerlei evenwichten waarbij o.a. de pH een grote rol speelt;
- Tenslotte is er de **zuurstofhuishouding**. Hoewel het zuurstofgehalte niet verandert, kunnen we uit de daling van de Lisec-index afleiden dat er structureel een verbetering optreedt. De voornaamste oorzaak daarin is de grote daling van het ammoniumgehalte.

Samenvattend kunnen we stellen dat het water van de Dekshoevevijver op een significante wijze het water van de Daelemansloop beïnvloedt. Maar zoals de toestand van de Daelemansloop nu is, kan zeker niet beweerd worden dat de kwaliteit daardoor vermindert. Integendeel, de stikstoftrofie vermindert en de zuurstofhuishouding verbetert. Vooral de hoge piekwaarde van ammonium in de Daelemansloop tijdens de winter ontkracht voorlopig de stelling dat men de Dekshoevevijver beter zou afkoppelen van het Kempens kanaal en aansluiten op de Daelemansloop. Dit zou immers wel eens tot grote vissterfte kunnen leiden.

Roger Buyl - Frans Emmerechts
Louis Pals - Eric Peetermans

Een compleet gamma voor elke applicatie!

Aandrijftechniek

Gereedschappen

Technische Onderhoudsproducten

Machines

Goederenbehandeling

Veiligheidsproducten

Afdichtingstechniek

Kunststof leidingsystemen

Afsluiters & Instrumentatie

Industriële slangen & toebehoren

Rubbertechniek

Kunststoffen

www.eriks.be
www.baudoin.be

ERIKS + BAUDOIN
kennis maakt het verschil

R&R voor al je ecologische, duurzame, ambachtelijke schilder en decoratiewerken

- ✿ Schilderen met natuur-
verven
- ✿ Kaleien: eeuwenoude
schildertechniek
- ✿ Behangen
- ✿ Tadelakt: natuurproduct van kalk,
waterafstotend
- ✿ Renovatie met leem en oude
kalkbepleisteringen (hydraulische luchtkalk)
- ✿ Kalkverven, mooi kleurenpalet
- ✿ Trassbezettingsrenovatie: voorloper van cement
- ✿ Plaatsing van fermacell-platen afgewerkt met
kalkpleister
- ✿ Ook traditionele schilderwerken
- ✿ Informeer over al deze technieken of bestel je
producten op 014/82.03.19 of 0496/90.44.98

R&R WILS

René en Raymond Wils, Bergen 3 - 2490 Balen
014/81.76.85 - 0496/12.30.42 - 0496/12.49.29
rene-wils@hotmail.com
raymondwils@hotmail.com

*Natuurverf komt uit biologische teelt,
volledig composteerbaar, geen petrochemie,
geen giftige stoffen.
Goed voor jezelf, goed voor het milieu!*

Natuurkroniek Meanderland - Lente 2009

MEI 2009: HOOGTEPUNTEN

Kwak: 19/05 Retie Kievit: 1 adult, ook gezien op 21/05 Geel Dekshoevevijver;
Kleine Zilverreiger: 13/05 Geel-Bel Volmolen; 20 en 21/05 Retie Kievit: 1 ex.;
Grote Zilverreiger: 21/05 Geel Dekshoevevijver: 1 ex.;
Ooievaar: over trektelpost (= TTP) Maatheide 04/05: 3 ex., 08/05: 2 ex. en 09/05: 3 ex.
13/05 Geel-Bel: 6 ex. en 23/05 Mol-Roskam: 1 ex.;
Brandgans: 08/05 Mol Vercammen: 2 ex. en Mol Grote Zandput: 1 ex.
09/05 TTP Maatheide: 5 ex.;
Roodhalsgans: 09/05 TTP Maatheide: 1 ex. + zelfde ex. (?) te Geel Dekshoevevijver;
Zwarte Wouw: overtrekkende ex. TTP Maatheide: 01/05: 4 ex., 07, 08, 09, 10 en
18/05 telkens 1 ex.; 07/05 Retie, 14/05 Mol Grote Zandput, 16/05 Geel
Zegge, en 20/05 Tessenderlo: weer telkens 1 ex.;
Rode Wouw: over TTP Maatheide 03/05 (2 ex.), 07 (1 ex.), 08 (3 ex.) en 10/05 (1 ex.);
Grauwe Kiekendief: over TTP Maatheide 13/05: 1 ex. en 16/05: 1 M, 18/05 Retie
Goor: 1 ex.;
Dwergarend: 16/05 TTP Maatheide: rond 15 uur komt 1 ex. cirkelend en glijdend uit N
om dan naar ZW verder te trekken. Observatietijd ca. 7 minuten;
Visarend: doortrekkende ex. over TTP Maatheide: 04/05, 06/05 en 17/05: 1 ex.;
Slechtvalk: op 04/05 werden zowel op Nyrstar Balen als op Cumerio Olen 3 juv. in hun
nestbak geringd. Legbegin Olen rond 09/03, in Balen pas rond 22/03;
Kluut: Mol Grote Zandput (GZP) 03/05: 3 ex. en 27/05: 2 ex.;
Bontbekplevier: 08/05 TTP Maatheide: 5 + 4 ex. en Mol GZP: 23 ex. na storm!
Mol GZP 23 en 24/05: 4 ex. (zie ook verslag uit Birding Kempen);
Morinelplevier: 06/05 TTP Maatheide: 1 ex. overtrekkend naar O;
Kanoetstrandloper: 06/05 Mol GZP: 1 ex.;
Drieteenstrandloper: 08/05 Mol GZP: 2 ex. en 10/05 Mol GZP: 1 ex.;
Kleine Strandloper: 08/05 Mol GZP: 1 ex. en 12/05 Mol GZP: 2 ex.;
Temmincks Strandloper: 06/05 en 08/05 Kristallijn: 1 ex. en 08, 10 en 11/05
Mol GZP: telkens 1 ex.;
Krombekstrandloper: 06/05 Mol GZP: 1 ex.;
Kemphaan: 04/05 Mol GZP: 2 ex.;
Rosse Grutto: 06 en 07/05 Mol GZP: 1 ex.;
Regenwulp: 02/05 Retie Kievit: 19 ex. in weide en 06/05 over TTP Maatheide: 24 ex.;
Bosruiter: 06/05 TTP Maatheide: 2 ex.;
Grote mantelmeeuw: 08/05 TTP Maatheide: 1 ad. ex.;
Dwergmeeuw: TTP Maatheide 05/05: 14 ad. + 5 juv. en 07/05: 11 ex.
Put Mol-Rauw 06/05: 3 ex. en 10/05: 5 ex.; 08/05 Mol GZP: 1 ex.;
Drieteenmeeuw: 08/05 Mol Grote Zandput: 1 adult ex. even op de slikplaat;
Reuzenster: 04/05 TTP Maatheide: 1 ex. en 10/05 Mol GZP: 1 ex. foeragerend;
Visdief: 01/05 TTP Maatheide: 7 + 3 ex.; Put Rauw 03/05 (1 ex.) en 05/05 gemengde
groep met Noordse Sterns in totaal 22 ex.; 23/05 Mol GZP: 2 ex.;
Noordse Stern: 05/05 TTP Maatheide: 2 ex.; 06/05 TTP Maatheide: 2 + 2 ex. naar N
en in de namiddag Put Rauw: 42 ex. (!) in groep. 08/05 Mol GZP: 4 ex.;
Zwarte Stern: Put Rauw 03/05 (4), 06/05 (1), 07/05 (6), 10/05 (2) en 24/05 (3 ex.)
04/05 TTP Maatheide: 7 ex. en 21/05 Mol GZP: 2 ex.
Bijeneter: 01/05 TTP Maatheide: 1 of meerdere ex. = alleen auditieve waarneming;
Duinpieper: 01/05 TTP Maatheide: 1 ex.;
Engelse Gele Kwik: 01/05 TTP Maatheide: 1 ex.;
Noordse Gele Kwik: TTP Maatheide 01/05: 5 ex. en 09/05: 9 ex. overtrekkend;
Koperwiek: 13/05 Balen De Most: nog 1 ex. ter plaatse;
Goudvink: 13/05 Balen De Most: 1 ex.;
Appelvink: 14/05 TTP Maatheide: 2 ex. overtrekkend.

08/05: verslag van Eli Van Audenhove op het Birding Kempen-forum:

"STORM AAN DE GROTE ZANDPUT"

Deze namiddag had ik nog eens geluk! Het weer sloeg plots om van kalm naar stormachtig: dus mijn geluk gaan beproeven aan de Molse zandputten.

Bij Put Rauw vlogen 6 Noordse sterns en 1 Visdief.

Daarna voor steltlopers naar de 'good old' Grote Zandput en met succes: bij aankomst aanwezig op de slikplaat: 23 (!!) Bontbekplevieren, 2 Drieteenstrandlopers, 2 Bonte Strandlopers, 1 Kleine Strandloper, 1 Temmincks Strandloper en 3 kleine Plevieren.

Na enkele minuten, gelijk met de aankomst van een bui: 4 Noordse Sterns in vlucht.

Kort daarna is de hele groep 'steltjes' in één compacte bol vertrokken en kwam 1

Groenpootruiter aan. Even later vielen nog 1 Temmincks Strandloper en 6

Bontbekplevieren in samen met 1 Dwergmeeuw. Plots midden op de slikplaat een adulte *DRIETEENMEEUW*! Een tweetal minuutjes de veren poetsen en weer weg.

Bij vertrek om 18.00u waren nog 1 Dwergmeeuw, 3 Bontbekplevieren en 1 Temmincks Strandloper aanwezig. Leuk !! :-) - **Eli**

Het antwoord hierop van Lex Peeters loont toch ook wel de moeite:

Perfekte timing, Eli! Kwestie van de juiste man op het juiste moment op de juiste plaats! Ik stond op het moment van het plotse regen- en stormfront met Manu Vermeulen op Maatheide. Onze buit bleef beperkt tot 2 Ooievaars, onze tweede Rode Wouw, 1 ad. Grote mantelmeeuw, 2 ad. Geelpootmeeuwen, 3+1 Bontbekplevier, 7 Bonte Strandlopers, 1 Tureluur en 1+1 Groenpootruiter. En dan te weten dat onze voorgangers op de telpost daarvoor urenlang niets meer hadden gezien. Op dit soort momenten blijkt maar weer wat er in het voorjaar bij ZW-wind allemaal onzichtbaar hoog en/of boven de bewolking doorkomt.

Uiteindelijk werden we door een serieuze zandstorm van de vlakte verdreven.

Nog voordat ik bij het Kristallijn was, klaarde het op en nam de wind sterk af. Aan de put zaten o.a. 3 Tureluurs, 1 Temmincks Strandloper, 2 Bontbek- en 6 Kleine Plevieren.

Eenmaal aan Put Rauw scheen de zon weer overvloedig. Hier vlogen circa 150

Huiszwaluwen, 250 Oeverzwaluwen, 120 Gierzwaluwen en 1 Visdief.

Als herinnering aan Eli's feestje zaten aan de Grote Zandput nog 2 Bontbekken, 2 Bonte Strandlopers, 3 Kleine Plevieren en 1 Temmincks Strandloper. Ook telde ik hier 6 Bergeenden en 1 Brandgans.

Tot slot naar Vercammen gereden: daar 2 Brandganzen, 1 Bonte Strandloper, 3 Kleine en 2 Bontbekplevieren, 2 Tureluurs en 8 Scholeksters.

Slaat het weer morgen op zeker moment weer om, dan weten we wat er ons te doen staat! - **Lex**

ANDERE BIJZONDERE WAARNEMINGEN – MEI 2009

Glimworm: eerste waarneming op 01/05 op tuinterras Mol-Gompel.

Veldparelmoervlinder: eerste waarneming op 07/05 op IOK terrein Balen-Wezel;

Ook voor deze bedreigde soort was dit een goed voorjaar met veel ex.

Roodwangschildpad: op 13/05 4 ex. zonnend op de dode berken in de Kanaalplas Mol.

03/05 EXCURSIE VAN DE ECOLOGISCHE WERKGROEP AAN MEERHOUT KEYFHEIDE

Korstmossen

De naam korstmos is eigenlijk een verkeerde naam. Ze zijn in het geheel niet verwant aan mossen. Korstmossen bestaan uit een alg en/of blauwwier en een schimmel die zeer nauw samenleven. Het verschil tussen een mos en een korstmos (ook licheen genoemd) is gemakkelijk te zien. Mossen vormen miniatuurplantjes en hebben meestal blaadjes en stengeltjes. Alleen de zogenoemde thalleuze levermossen wijken daarvan af.

Korstmossen hebben hoogstens schubjes, zijn plat of gelobd tot vertakt en kunnen allerlei kleuren hebben. Vermits lichenen geen wortelstelsel ontwikkelen halen ze hun voeding uit de lucht en uit de ondergrond waar ze zich op bevinden. Hierdoor zijn zij gevoelig voor luchtverontreiniging, vooral om vervuiling met zwaveldioxide (SO_2) en ammoniak (NH_3). De gevoeligheid verschilt sterk tussen de soorten onderling. Sommige soorten verdwijnen door vervuiling terwijl andere soorten positief reageren op vervuiling. Hierdoor kan de soortensamenstelling gebruikt worden als graadmeter van de intensiteit van vervuiling. Gebieden met een rijke ammoniakuitstoot bezitten veel meer gele korstmossen. Korstmossen zijn ook zeer gevoelig voor klimaatwijzigingen. In heidegebieden komen vooral zuurminnende soorten voor.

Foto: Rood bekermos

**15/05 EXCURSIE VAN DE ECOLOGISCHE WERKGROEP AAN BLAUWGRASLAND
BUITENGOOR/MEERGOOR**

Foto: Heidekartelblad (*Pedicularis sylvatica*)

Heidekartelblad is een giftige, halfparasitaire tweejarige plant. De plant komt van nature voor op natte tot vochtige, vrij zure grond in vergraste heide, schraalgraslanden en duinen. Deze semiparasiet bevat chlorofyl (bladgroen) en is in staat een deel van het voedsel zelf te maken door middel van fotosynthese, maar hij zoekt ook voedingsstoffen met zijn wortels bij de wortels van omringende grassoorten. Zijn wortels zijn verbonden met de wortels van zijn gastheerplant waarop ze parasiteren. Evenals verwante

halfparasieten is deze soort erg gevoelig voor kunstmest. Mieren eten graag van de oliehoudende zaden. Ze halen het zaad uit de vrucht en slepen het naar hun nest. Zo wordt een deel van het zaad verspreid.

Gevlekte orchis (*Orchis maculata*)

Op de bladeren van Gevlekte orchis zijn bijna altijd donkere vlekken te zien. De Gevlekte orchis geeft de voorkeur aan zonnige, iets voedselarme, zwak zure grond. Je vindt haar bijna nooit op veengrond. Gevlekte orchissen kunnen erg in uiterlijk verschillen. Dit hangt voornamelijk af van haar standplaats. De zaden zijn zeer klein en worden in enorme aantallen geproduceerd. Elk zaadje bevat heel weinig reservevoedsel, zodat de groei in het begin langzaam is. Meestal worden er de eerste jaren geen bladeren voortgebracht en de eerste bloemen verschijnen nog wat later.

In het beginstadium is de jonge orchidee afhankelijk van een schimmel die in de wortels van de zich ontwikkelende plant binnendringt en waarmee de orchidee een mycorrhiza genoemde samenlevingsvorm aangaat. De schimmel is een saprofyt, die voedsel haalt uit dood plantaardig materiaal in de bodem. Voedseldeeltjes komen in de schimmeldraden terecht die in de wortel van de orchidee groeien, waardoor de orchidee deze kan opnemen.

De orchidee ontwikkelt zich eerst tot een bladerloze wortelstok. Later vormt hij bladscheuten wat hem voor zijn voedsel minder afhankelijk maakt van de mycorrhiza.

Vogelkersstippelmot (*Yponomeuta evonymella*)

De rupsen ontwikkelen zich vrijwel uitsluitend op zoete kers (*Prunus avium*) en bij uitzondering ook wel op andere Prunussoorten. De rupsen bedekken eerst de bladeren en de twijgen en later zelfs de takken en de stam met een spinsellaag. De boom lijkt na een tijdje afgestorven te zijn en bedekt met een sluier. Doch nadat de rupsen zijn uitgegeten en zich in hun spinsel hebben verpopt (poppen in groepjes van parallel naast elkaar liggende cocons), begint de boom of struik terug te groeien. Na ongeveer een maand zijn overal de onopvallende vlinders

(stippelmotten) te vinden. Het vrouwtje legt dan eitjes op de waardplant waar ze overwinteren.

De Oeverloopkever *Elaphrus uliginosus* is een kwetsbare soort in Vlaanderen. Hij komt voor op kale oevers aan watertjes, ook in rivierbossen en duinvalleien.

Afbeelding links: *Elaphrus uliginosus*
Afbeelding rechts: Gewone oeverloopkever (*Elaphrus riparius*)

Elaphrus uliginosus is in Vlaanderen vrij zeldzaam en kwetsbaar. Hij komt voor op begroeide oevers, vooral in voedselarm rietland. Zijn poten zijn geheel staalblauw. De dekschilden zijn donker bronskleurig en de meestal paarse oogstippen zijn vrij ondiep. De Gewone oeverloopkever komt zeer algemeen voor op open kale oevers. Zijn dijen zijn metaalgroen en alleen aan de basis roodgeel alsook het midden van zijn schenen. Zijn dekschilden zijn bronsgroen met groen omcirkelde paarse oogstippen, met meestal slechts één paar spiegelvlekken. Beide kevers zijn rovers die andere insecten vangen als voedsel.

Vogeltrek over Maatheide Oost

Omdat er sinds het najaar van 2006 op Kristallijn/Maatheide te Mol/Lommel een vogeltrektelpost is gevestigd kunnen we voor Meander al een aantal interessante gegevens meedelen. In drie voor- en drie najaren werden in 2.296 uren in totaal 580.100 overtrekkende vogels geteld, verdeeld over 188 verschillende soorten. Hoe intensief de trek hier kan verlopen, illustreert oktober 2008, toen de bezette telpost door o.a. 17.340 leeuweriken, 23.376 lijsters, 88.647 vinkachtigen en 70.316 duiven werd gepasseerd. Het totale aantal vogels bedroeg toen 244.492 ex. in 194 uren, waarmee het maandgemiddelde op 1.260 ex. per uur uitkwam.

Enkele aansprekende totalen van de afgelopen drie jaren:

105	Grote Zilverreigers	33	Morinelplevieren
212	Ooievaars	200	Groenpootruiters
544	Wespendieven	219	Zwartkopmeeuwen
51	Zwarte Wouwen	301	Dwergmeeuwen
37	Rode Wouwen	204.840	Houtduiven
488	Bruine Kiekendieven	31.142	Veldleeuweriken
73	Blauwe Kiekendieven	76	Duinpiepers
1.233	Sperwers	21.895	Graspiepers
2.346	Buizerds	95.305	Vinken
126	Visarenden	8.444	Kneuen
177	Boomvalken	3.436	Rietgorzen
308	Kraanvogels		

Voor binnenlandse begrippen zijn deze aantallen zeer hoog, vooral wat ooievaars, roofvogels en zangvogels betreft. Het grote belang van deze trekbaan is vrij eenvoudig te verklaren. Te beginnen met de ontginningsputten op Maatheide zelf ligt er naar het westen toe een aaneenschakeling van grote meren. Boven water ontstaat nauwelijks thermiek, waardoor soorten die voor de trek afhankelijk zijn van opstijgende lucht op de Riebos en Maatheide zijn aangewezen. Andere soorten, zoals alle vinkachtigen, piepers en leeuweriken, mijden bij lage trek (tegenwind) zoveel mogelijk dicht bebouwde gebieden (in het oosten Lommel) en wateroppervlakten (de Kempense Meren), waardoor hier stuwing plaats vindt. Met andere woorden: verschillende stromen trekvogels bundelen zich hier om na de passage van Maatheide Oost weer uiteen te waaieren. Omdat ze op korte afstand een windmolenpark als gevaarlijk obstakel op hun weg vinden draagt de gemeente Lommel een extra verantwoordelijkheid om de trekvogels tussen Lommel en Maatheide vrij baan te geven. De vliegtuigjes die er rondtoeren leiden tot gevaar en verstoring van de vogels, de sterke vogeltrek vormt een extra risico voor de ULM-toestellen die er vliegen en derhalve bij een eventuele doorgang van een aangevraagd vliegveld ook voor de omliggende industrie.

Lex Peeters

Digiavond in Mol – vrijdag 9 oktober

Landschappen en vogels van Midden- en Zuid-Marokko

In maart van dit jaar trokken Michel Huysmans en natuurfotograaf David Verdonck op natuur- en vogelreis naar Marokko. Ze kwamen terug met een karrenvracht aan digitale beelden van de landschappen uit het Atlasgebergte, de palmoases langs de Draavallei en de okerkleurige, volop bloeiende, Erg Chebbi woestijn. Fauna en flora lieten zij natuurlijk niet links liggen en van dit alles laten zij ons mee genieten op vrijdag 9 oktober om 20 uur in het Ecocentrum in Mol-Rauw.

Meer info: Fons Van Vlerken, 014-31 76 33 alfons.van.vlerken@telenet.be of Jan De Schepper, 014-81 12 53 jandeschepper1@skynet.be

Herfstwandeling in de Hoge Venen - 17 oktober

De Hoge Venen stralen gedurende het hele jaar een bijzondere sfeer uit. Toch zijn er duidelijk twee hoogtepunten. Juni gekenmerkt door zijn rijke flora en de herfst door zijn onweerstaanbare bruine tinten. Van de mooie herfstkleuren willen wij genieten bij onze wandeling op 17 oktober. We gaan van de Baraque Michel naar de grensparking Mützenich via de drie grensstenen: Pruisen – België, KN-B-W (Koninkrijk der Nederlanden, Bütgenbach, Waimes en Lim(burg) Lux(emburg)). Vanaf hier verlaten wij de Hill (Helle) om deze op de hoogte van de Grand Bongard opnieuw over te steken. Eventueel langs het riviertje de Spoorbach gaat het nu verder naar Brackvenn, getekend door de talrijke "lithalsen", die getuigen van de laatste ijstijd en vrijgelegd door de turfwinning, terwijl ten westen van de "Eupener Graben" (oude grens tussen de hertogdommen Jülich en Limburg) een van de laatste nog actieve Hoogvenen van ons land ligt (gekenmerkt door de afwezigheid van het anders overal overheersende Pijpenstrootje).

Stevige wandelschoenen volstaan voor deze wandeling. We picknicken buiten op een mooi plekje.

Afspraak: clubhouse SCK Mol-Achterbos om 8 uur of Geel St-Dimpna om 8.15 uur

Prijs: 12 EUR voor leden, 13 EUR voor niet-leden. Vooraf storten op rek.nr. 001-1577791-65 van Natuurpunt-Netebronnen.

Inschrijven: voor 12 oktober bij Jan De Schepper, 014-81 12 53 of jandeschepper1@skynet.be.

Ontdek een prachtig stukje cultuurlandschap bij de cultureel ambassadeur – 18 oktober

Mol-Gompel is cultureel ambassadeur 2009 voor de gemeente Mol. Natuurpunt heeft ruim 10 jaar geleden een aankoopproject opgestart rond de Molse Nete-vallei te Gompel. In de loop der jaren is het project alleen maar gegroeid en tekenen zich ondertussen ook mooie resultaten af m.b.t. het beheer.

Eind januari werd – met ruim 150 mensen – een nieuw traject van de Nete-wandeling doorheen het gebied ingewandeld. In het kader van 'natuur voor iedereen' kan dat tellen...

Maar er is nog veel meer te ontdekken in de Molse Netevallei. Enkele jaren geleden werden begrazingsblokken afgerasterd waarin Galloways prachtig werk leveren m.b.t. het beheer.

Op 18 oktober trekken we dwars doorheen één van die begrazingsblokken en zullen we – in het kader van het zoogdierenweekend van Natuurpunt, naast voor grote grazers, ook oog hebben voor de andere zoogdieren in het gebied.

Afspraak: zondag 18 oktober om 14 uur aan het casino in Mol-Gompel
(laarzen zijn noodzakelijk!)

Info: Guy Hannes, tel. 014-31 71 54

Natuurpunt-kalender 2010 bestellen?

Naar jaarlijkse gewoonte verschijnt opnieuw een Natuurpunt-kalender voor het komende jaar. Je kunt deze kalender met prachtige natuurfoto's bestellen op onze afdelingssecretariaten per telefoon of per mail.

Afdeling Netebronnen: Jaak Wijnants, tel. 014-31 33 74, mail: jaak.wynants@scarletadsl.be, Rek. nr. 001-1577791-65

Afdeling Geel-Meerhout: Louis Pals, 014-58 97 80, mail: palsghoos@skynet.be
Rek. nr. 001-3716635-59

Afdeling Ham: Frans Hoes, tel. 0472-57 75 15, mail: Frans.Hoes2@telenet.be
Rek. nr. 850-8102441-29

De kalender kost 7,50 EUR. Uw bestelling is definitief van zodra het bedrag is overgeschreven op de afdelingsrekening. Opdat we tijdig onze bestellingen kunnen plaatsen, dient u voor 15 oktober te bestellen.

Dag van de Natuur

Op zaterdag 14 en zondag 15 november organiseert Natuurpunt de Dag van de Natuur, de doe-dag voor natuur en landschap die in heel Vlaanderen duizenden vrijwilligers op het been brengt.

De beheerteams van onze natuurgebieden staan te popelen om jou te ontvangen. We maken het reuzengezellig en verwennen je met een heuse veldcatering. We verwachten je!

ZATERDAG 14 NOVEMBER: Zammelsbroek (Geel-Zammel)

Kappen, zagen, maaien en afvoeren van maaisel en takken.

Afspraak: kerk Geel-Zammel om 9u en om 13 u.

Meebrengen: (werk)handschoenen en laarzen. Natuurpunt zorgt voor de innerlijke mens.

Meer info: Koen Thibau, 0498-124729, koenthibau@hotmail.com

ZATERDAG 14 NOVEMBER: Neerhelst (Geel-Larum)

Opruimen van maaisel en takkenhout van knotwilgen.

Afspraak: einde Larumsebrugweg, aan het kanaal, om 9u en om 13u; je hebt de keuze tussen een hele of een halve dag meewerken.

Meebrengen: (werk)handschoenen en laarzen. Natuurpunt zorgt voor spijs en drank.

Meer info: Leon Dille, 014-59 31 65, leon.dille@telenet.be

ZONDAG 15 NOVEMBER: Malesbroek-De Hutten (Meerhout-Zittaart)

We gaan weer beheerwerken uitvoeren (o.a. kappen van Amerikaanse vogelkers) op de 6 ha grote Keyfheide, een juweel van een landschap!

Afspraak: parking taverne Luihoeve (langs de Bredestraat, zijstraat van de baan van Meerhout-Zittaart naar Geel) om 9u en om 13u; je hebt dus de keuze tussen een hele of een halve dag meewerken.

Meebrengen: (werk)handschoenen, stevig schoeisel, evt. picknick. Natuurpunt zorgt alleszins ook voor hartverwarmende soep en een hapje.

Meer info: Jan Dirkx, 0479-42 68 74, 014-58 64 64, j.dirkx@telenet.be

Zaterdag 21 NOVEMBER: De Rammelaars (Ham)

Beheerswerken in de Rammelaars.

Afspraak: natuur.huis, Broekstraat in Ham om 9 uur

Meebrengen: laarzen

Meer info: Piet Vanheusden, 013-67 50 65

ZONDAG 22 NOVEMBER: Griesbroek (Balen)

Maaien en afvoeren van maaisel en takken.

Afspraak: taverne Waterhoek om 9u en om 13 u (je kunt dus een halve of een hele dag meewerken).

Meebrengen: werkhandschoenen, stevige schoenen en evt. picknick.

We zorgen voor soep en een natje en een droogje.

Meer info: Dirk Geenen, 014-30 38 54, 0472-47 96 20, geenen.dirk@skynet.be

15 jaar Behaag Onze Kempen

Een succesverhaal voor de natuur in de Kempen

In 1995 startte de actie Behaag Onze Kempen. Dit jaar viert ze haar 15de editie. Reden om eens terug te blikken op dit succesverhaal voor de Kempense natuur. Ook dit najaar zetten vrijwilligers van JNM, VELT en Natuurpunt zich weer belangeloos in om zoveel mogelijk bestellers te vinden voor de streekeigen bomen- en struikenverkoop.

Wat is Behaag Onze Kempen?

Behaag Onze Kempen is een samenwerkingsverband tussen een 20-tal Kempense gemeentebesturen, de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK) en de natuurverenigingen JNM (Jeugdbond voor Natuur en Milieu), Natuurpunt en VELT (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren). Elk najaar verkopen we streekeigen bomen en struiken, fruitbomen en kleinfruit aan Kempense particulieren.

Waarom is Behaag Onze Kempen ontstaan?

1995 was het 2de Europese Jaar voor het Natuurbehoud. Het thema was toen 'Natuur buiten de reservaten'. De jongeren van JNM afdeling Neteland wilden door deze bomenverkoop de natuur dichterbij brengen bij de mensen. Natuur is voor iedereen en mag niet opgesloten worden in reservaten alleen. We bedachten daarom de actie Behaag Onze Kempen waarmee we 4 doelen wilden bereiken in de Kempen:

1. Meer natuur buiten de reservaten;
2. Meer natuur binnen de reservaten;
3. Meer samenwerking rond natuur;
4. Meer draagvlak voor natuur.

Zijn jullie doelstellingen bereikt?

Absoluut! We opwaarderen Kempense tuinen en het buitengebied qua natuurwaarde door streekeigen plantsoen aan te bieden. Ondanks het feit dat we de gewone marktprijsvragen voor de boompjes die we verkopen, kunnen we dankzij de inspanning van de tientallen vrijwilligers heel wat kosten uitsparen. Zo maken we winst die we aan Natuurpunt schenken. Natuurpunt koopt daarmee natuurreservaten in de Kempen aan. We bundelen daarenboven de (natuur)krachten en realiseren een vruchtbare samenwerking tussen gemeentebesturen en de natuurverenigingen JNM, VELT en Natuurpunt. Tenslotte hebben we duizenden mensen kunnen sensibiliseren voor de meerwaarde van een ecologische tuin met streekeigen plantsoen. Een actie met enkel voordelen dus.

Wat zijn de concrete resultaten na 14 jaar Behaag Onze Kempen?

Ongeveer een 4.000-tal personen kochten in totaal zo'n 500.000 bomen en struiken en een 2.000-tal fruitbomen aan. Genoeg om zo'n 200 ha bos aan te planten! Met de winst werd – dankzij een cofinanciering van de overheid – ruim 100 ha natuurreservaat aangekocht, verspreid over de Kempen aan. Als dat half miljoen boompjes coniferen en andere exoten in tuinen vervangt, dan is de natuurwinst gigantisch.

En nu? Op naar de 25ste editie?

Hoewel iedereen in de werkgroep een erg druk leven heeft, zetten we elk jaar toch weer door. Het kost elk jaar veel energie om alles weer op poten te zetten. Maar als we dan bij de opstartvergadering weer bij elkaar zitten, hebben we allemaal iets van 'we kunnen dit toch niet stoppen'. Een actie met zoveel voordelen. En dan beginnen we er weer met volle goesting aan.

Geïnteresseerd? Download het bestelformulier op onze websites:

www.natuurpuntnetebonnen.be of www.natuurpunt.be/geel-meerhout. Op de website van het IOK of bij uw gemeentebestuur kan u ook terecht voor verdere informatie.

Natuurpunt koopt vijvers van Belval in Noord-Frankrijk

In het noorden van Frankrijk, tussen Reims en Verdun, ligt de Argonne-streek, een regio die druk bezocht wordt door Vlaamse natuurliefhebbers omwille van de uitzonderlijke natuurwaarden. Centraal in de Argonne vind je de vijvers van Belval, een schatkamer van biodiversiteit. Op en rond de vijvers broeden sinds mensenheugenis Bruine Kiekendieven, Grote en Kleine Karekieten, Roerdompen en andere bijzondere riet- en moerasvogels zoals Porseleinhoen, Woudaapje en Cetti's zanger. De vijvers zijn een belangrijk foerageergebied voor de Zwarte Ooievaar en de Zwarte Wouw; allebei broeden ze in de omliggende bossen. In de omgeving groeien tal van orchideeën en leven dassen, wilde katten, ringslangen, geelbuikvuurpadjes en grote vuurvlinders... kortom een paradijs voor elke natuurgenieter!

Belval is niet alleen een uitzonderlijk broedgebied, maar ook een belangrijke pleisterplaats voor duizenden water- en waadvogels tijdens de trekperiode. Zo verblijven er in voor- en najaar geregeld Visarenden en grote groepen Kraanvogels op doortrek van en naar het bekende Lac du Der, 70 km meer zuidelijk. In de winter heb je een goede kans om er naast Kraanvogels en Grote Zilverreigers ook de imposante Zeearend aan te treffen.

Europese topnatuur

De uitzonderlijke biodiversiteit zorgde ervoor dat de vijvers en bossen van Belval werden aangeduid als Speciale Beschermingszone in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn, waardoor ze nu deel uitmaken van het Natura 2000-netwerk. Daarenboven vormen de vijvers van Belval een belangrijke 'wetland' in het kader van de conventie van Ramsar en rusten er uiteraard ook allerhande nationale beschermingen op.

Aanslag

Tenminste, zo idyllisch was Belval tot in 2007. In 2008 kocht een Franse loonwerker het hele vijvercomplex aan en legde het prompt droog om er vervolgens een reusachtig maïsveld van te maken. Een ware aanslag op de biodiversiteit en het landschap!

Natuurpunt op de bres

Onder impuls van Natuurpunt werd een partnerschap gesmeed met de gemeente Belval, onze Franse zustervereniging LPO (la Ligue pour la Protection des Oiseaux) en de Conservatoire Champagne-Ardenne. De 4 organisaties staken de koppen bij elkaar en brachten een bod uit met het oog op de aankoop van de vijvers van Belval, de enige manier om dit unieke natuurgebied een duurzame toekomst te geven. Bij verschillende Franse overheden werden aankoopsubsidies aangevraagd én verkregen, 84 % om precies te zijn, maar intussen bleef toch nog een zeer aanzienlijke restfinanciering bij elkaar te brengen.

Natuurpunt en zijn partners beslisten niettemin om tot aankoop over te gaan en voor de resterende 16 % van de aankoopssom een beroep te doen op giften van leden en sympathisanten.

Een nieuwe toekomst

Op 7 juli werd Natuurpunt bij notariële akte voor 55% eigenaar in onverdeeldheid van ruim 203 ha vijvers en bossen in Belval. In overleg met onze Franse partners, die samen voor 45% eigenaar worden, willen we nu dringend werk maken van de restauratie van de dijken van de grote vijvers. Het dagelijks beheer wordt toevertrouwd aan de Conservatoire Champagne-Ardenne, maar Natuurpunt zal alles van zeer nabij volgen door een vertegenwoordiging in de commissie van eigenaars, waarin we een doorslaggevende stem hebben.

Er wordt gekozen voor het verder zetten van de eeuwenoude praktijk van extensieve visteelt, uiteraard met strengere randvoorwaarden wat betreft natuurbehoud. Vanzelfsprekend wordt de jacht op waterwild nu helemaal gebannen.

Samen met onze Franse collega's zullen we een vrijwilligerswerking uitbouwen rond Belval, waarbij het verenigingsmodel van Natuurpunt en de Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM) nog meer dan eens als inspirerend voorbeeld zal dienen. Er zijn ook al plannen voor een kijkhut, geleide wandelingen en nog veel meer.

Storten toegelaten!

Natuurpunt staat voor de uitdaging om op korte termijn 280.000 euro bij elkaar te brengen om de financiering van de aankoop in Belval helemaal rond te krijgen. Jouw bijdrage is dan ook méér dan welkom op rekening **293-0212075-88** van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding '**gift project 1410 Belval**'. Bij voorbaat al héél erg bedankt voor je steun!

De donorverklaring kan je downloaden op onze websites www.natuurpuntnetebronnen.be (rubriek 'Doe mee – Campagnes & Acties') of www.natuurpunt.be/geel-meerhout.

Verslag 4-daagse: Nationalpark Dümmersee

Dag 1 – donderdag 21 mei 2009

Aan de noordrand van het Duitse middengebergte, tussen de Dammerbergen en de Stewederberg, ligt het natuurgebied Dümmersee. Het middelpunt van dit 472 km² natuurspark is de 16 km² grote Dümmersee. Het meer ontstond na de laatste ijstijd en is gemiddeld slechts 1m diep. De naam Dümmersee betekent: donker meer.

Richting Venlo zagen we vanuit de bus een fiere Buizerd op een paaltje. Later richting Bremen en Osnabrück werd het landschap stilaan heuvelachtig. In de weiden ontdekten we de eerste Ooievaars en opvallend veel 'Saatkrahen' (= Duits voor Roeken)

In het Naturschutzstation van het Ochsenmoor wachtte Dr. Markus Richter ons op. Markus leidde ons rond in een mooi stukje natuurgebied rond het centrum met veel actieve zangvogeltjes. Ook een mooi behaarde rups van de Grote Beervlinder kruiste ons pad. Er broedden 2 Visarendparen in het gebied. Eén nestpaal konden we van redelijk dichtbij bewonderen. Het vrouwtje broedde al 2 weken, het mannetje hield daarbij trouw de wacht.

We hoorden ondertussen Roodborsttapuit, Bosrietzanger, Rietgors, Rietzanger en zagen twee Kneutjes overvliegen. Tussen de Gele Lissen en de Gele Waterkers in de beek kwaakten de Groene kikkers er lustig op los en er vlogen heel wat libellen en juffers hun rondjes.

Na de picknick in de natuurtuin van het centrum maakten we een korte bustrip naar het (nieuwe) natte weidegebied: broedplaats van nog 90 paar Grutto's in

2008 en overwinteringsgebied van tienduizenden ganzen en eenden. Naast de alarmerende Grutto's en Tureluurs waren de extraatjes hier een Lepelaar, een Zilverplevier in prachtkleed en een baltsende Watersnip.

In 1953 werd een dijk rond het meer gebouwd en daarna werd de kwaliteit van het water zeer slecht. Dit probeerde men te verbeteren door jaarlijks planten uit het meer te scheppen, maar dit bleef helaas zonder succes. In juni 2000 werd het water dan weer helder. Wat was de oorzaak?

De 1000 Aalscholvers van de broedkolonie hadden bijna alle grotere vissen opgegeten, hierdoor kwamen er terug veel meer watervlooien. Deze watervlooien aten nu de algen op en zo is de kwaliteit van het water weer fel verbeterd. De natuur herstelde zich!

Langs de meeroevers zagen of hoorden we nog een Rosse Stekelstaart, Zomertalingen, Snor, Wielewaal en moeilijke Bosrietzangers met wel erg veel imitaties in hun zang.

Na de leerrijke wandelingen bracht onze buschauffeur ons naar het hotel 'Seeschlösschen' waar de eerste dag met een lekkere maaltijd werd afgesloten. Voor de meesten dan toch, want enkele 'die-hards' trokken nog met gids Martin naar de Dümmersee voor een prachtige zonsondergang met als toemaatje 2 Steenlopers in prachtkleed op een dijkje.

Jeanne, Paul en Annie

Dag 2 – vrijdag 22 mei 2009

Na een lekker ontbijt vertrokken we met onze gids Martin Steverding richting Rehdener Geestmoor. Het Rehdener Geestmoor is een uitgestrekt veengebied waar heel wat te zien valt. Onderweg vertelde gids Martin dat op de uitgestrekte maïsvelden in het najaar de Kraanvogels hun eten komen zoeken. Het weer zag er die morgen veelbelovend uit. Eens we uit de bus waren gestapt waren Grauwe Vliegenvanger, Geelgors en Boompieper van de partij. Voor de roofvogels kwamen Zwarte en Rode Wouw, Havik, Sperwer en Boomvalk in het boekje.

De libellenkenners in de groep vingen met een vlindernet de Noordse Witsnuitlibel. Het verschil tussen mannetjes en vrouwtjes was duidelijk te zien van zo dichtbij, vooral dan het verschil in kleur en waar de naam "witsnuit" vandaan komt, sprak helemaal voor zich. Op één van de turfputten zagen we tussen de Kokmeeuwen een Stormmeeuw op haar nest zitten. Boven het veld werd even later een Bruine en een jagende Grauwe Kiekendief waargenomen.

's Namiddags arriveerden we aan het Goldenstedter Moor met nog reusachtige turfwinningen in bedrijf. We waren amper op weg of de lucht trok achter ons dicht. Regenjassen werden boven gehaald en even later bleek dat dit ook absoluut noodzakelijk was. Op een plas konden we nog Geoorde Futen heel mooi zien, Zwarte Stern en een Scholekster. De pret was daarna rap gedaan, met z'n allen tegen een struik beschutting gezocht om wind en regen te trotseren. Iets verder kroop Jef Eykmans in de kraanmachine van een turfwinning. Slim bekeken! Alleen jammer dat daar geen plaats was voor 30 man. De groep keerde terug en was blij om in de bus even op te kunnen warmen. Enkele dapperen gingen toch nog een eindje verder en Jef Sas kwam terug met zijn blote benen vol muggenbeten. De Himalaya was er niks bij! Hoe is het mogelijk en dat voor een man met zoveel natuurervaring ☺?

Na de bui gingen we buiten nog een kijkje nemen, er was daar een educatief museum met een interessant knuppelpad door het veen. Gilbert en Paul gingen wel het museum binnen en kwamen even later tot de conclusie dat achter hun rug de deur op slot was gedaan. Dan maar langs het raam ontsnapt! Langs het knuppelpad konden we zien hoe verse turf eruit ziet, er lag een groot veld dat nog ontgonnen werd. Gilbert snapte nog een zeldzamere juffer: de Maanwaterjuffer en in een boom zagen we een Distelvink haar jongen voeren in het nest.

's Avonds in het restaurant hoorden we dat de kleinste uit de groep, Hannelore, het presteerde om haar haar in brand te steken boven een theelichtje. Oef, dat was even schrikken, maar gelukkig is alles goed afgelopen.

Aan de muur tussen allemaal opgezette dieren werd een konijn met horens op de kop ontdekt. Het zorgde voor heel wat discussie in de groep! Echt of namaak? Wie zal het zeggen?! Ik weet er intussen alles van. Kijk maar op www.wikipedia.de bij "wolpertinger". Een gewaarschuwd man is er 2 waard, een vrouw...

Karin

Dag 3 – zaterdag 23 mei 2009

Zaterdag trokken we naar het Neustedter Moor voor een veenwandeling van 7 km. Onze eerste halte was bij de observatietoren 'Goberturm' waar we ongeveer een uur verbleven. De hoop op het zien van Kraanvogels werd al snel bewaarheid. Eerst een paar in de vlucht en later een 10-tal op de grond.

Nabij de toren vonden we een paars bloemetje met 5 blaadjes: 'Overblijvend Vlas' genaamd. Zelden werd een bloem zo vaak gefotografeerd.

Volgens onze gids Martin is het Neustedter Moor het mooiste natuurgebied uit de regio, iets wat wij later zeker beamen. Het landschap is zeer afwisselend: heide – bos – plassen en weiden. Een kudde van rond de 1.300 schapen maakte het plaatje compleet: wat een fantastische manier om het gras- en heideland te beheren.

Bij het begin van de wandeling hoorden we de 'Bonte Vliegenvanger' al, wat iedereen meteen enthousiast maakte. Andere opvallende vogels die we determineerden waren: Blauwborst, Boomleeuwerik, Boompieper, Koekoek, Torenvalk, Bruine Kiekendief, Wulp, koppel Grauwe Klauwier, Kwartel, Spotvogel, Boomvalk, Raaf, Paapje, Geelgors, Gekraagde Roodstaart, Wielewaal en in het bos ook Fluiters (zeldzaam in Duitsland). Bovendien is het gebied rijk aan juffers en libellen met de Noordse witsnuit weer als meest voorkomende soort. Bij de mannetjes konden we de haken zien waarmee zij de vrouwtjes in de nek grijpen voor de paring (gelukkig hebben onze mannen dit niet!).

Soms zie je door de bomen het bos niet meer door al die ongewone namen: Zo behoort bij de dagvlinders het Groentje (met 10-tallen op Spork) tot de blauwtjes en de Aardbeivlinder tot de dikkopjes. En ook al kende onze gids de meeste namen in het Nederlands, toch was er nog een Engelse spraakverwarring rond 'Goldfinch' (= Putter of 'Distelvink' in het Nederlands).

's Middags even vlug een hapje eten in Hilde, dachten we! Maar het liep een tikje anders, daar ze in het restaurant geen grote groepen gewoon waren. En zo moest een deel van onze groep toch wel uitzonderlijk lang wachten op hun bediening. De wachtenden aan de bus deden zich ondertussen te goed aan een lekker ijsje. Met een uurtje vertraging reden we dan verder naar 'Het Oppenweher Moor'. Daar zou zich de 'Boomkikker' bevinden, maar onze gids geloofde er niet echt in dat we die te zien zouden krijgen. Het beestje is zo klein en zo groen (volwassen ongeveer 4,5 cm) dat het erg moeilijk te vinden is.

Maar dan kent hij Gaston en Yolande nog niet. Yolande zag hem en Gaston ving hem, en wij ... wij zagen een Boomkikker (foto)!!

ZO SCHATTIG! We vonden er zelfs een 2de (M+W)! Dus dubbel zoveel als voorspeld.

Met een gelukkig gevoel terug naar het hotel waar ons weer een lekkere maaltijd te wachten stond (want het eten was er echt wel goed!!!).

We wisten van geen ophouden en dus kwam er nog een avondwandeling met als doelsoort nu de Kwartelkoning. Daar was onze vriend 'de Boomkikker' ook weer van de partij. We zagen hem nu niet meer, maar hij gaf een flink concert ten beste. Veel vogels kregen we niet meer te zien, maar we hadden toch een frisse neus gehaald en een flinke wandeling gemaakt.

Martin probeerde de vogels nog te lokken met een kaske dat een beetje op 'playmobile' leek, maar echt veel geluid kwam er niet uit. Zelf kon hij veel beter vogels imiteren, maar de 'Crex Crex' was die avond nog niet thuis! Daarna moe maar voldaan naar ons bed. Nog eens goed uitrusten voor de laatste dag. Eén ding is zeker: de eerste drie dagen kunnen al niet meer stuk.

Jacky

Dag 4 – zondag 24 mei 2009

Zoals gebruikelijk konden we weer genieten van een royaal ontbijtbuffet (dat voor sommigen ook de lunch leverde). En ook het weer voor de vierde dag kondigde zich weer goed aan: zonnig en warm.

Eerste stopplaats was een elektriciteitscentrale: Lahde Kraftwerk. Reden hiervoor: een Slechtvalkenkast tegen de koeltoren. En inderdaad, in de kast konden we al direct een juveniele Slechtvalk bespeuren. Even later ontdekten we 2 adulten op de ladders boven de kast. Nadat deze een toertje gevlogen hadden, gingen ze nog mooi bovenaan een hoge schouw zitten.

Tweede stopplaats wat verder, Windheim, voor een laatste rondwandeling in het Windheimer Marsch. In het overstromingsgebied van de Weser hoorden of zagen we Smienten, 2 Visdiefjes, Paapje, Kleine Plevier, Zomertaling, Spotvogel, Zwarte Wouw en heel veel Nijlganzen (!). Nog opvallend tijdens de wandeling een Plasrombout, Vijfvingerkruid, Fraaie Schijnboktor, Oranje havikskruid, Steenhommel. Tegen het einde van de wandeling dacht de gids een Buidelmees te horen. En inderdaad! We zagen het beestje enkele keren over en weer vliegen. Dat was uiteraard een schitterende afsluiter van de vierdaagse. Op het laatst van de wandeling werden we nog uitgewuifd door een langs zeilende Ooievaar.

Nog veel meer Ooievaars kregen we te zien in het centrum van Windheim, waar op een speciaal ontworpen staketsel een koppel vier jongen aan't grootbrengen was. De dieren stoorden zich geenszins aan de kijklustigen onder hun nest, en zorgden voor heel wat kijkplezier. Zelfs van op het terras van de plaatselijke Biergarten, konden we de ooievaars blijven bezig zien en horen klepperen.

't Was dus vogels kijken tot de laatste minuut op deze zoveelste leuke en interessante vierdaagse! Tot volgend jaar in ?

Marc Meeus

Nabeschouwing:

Zoals je hierboven al kon lezen waren alle deelnemers zeer tevreden over deze 4-daagse. Je zou voor minder! De bus (met salon!) en chauffeur Vital van Marcel Cars en ook het hotel met zijn rijkelijke buffetten waren zeer OK.

Onze gidsen, Dr. Markus Richter in het Ochsenmoor en later Martin Steverding met zijn knappe imitaties zorgden samen met onze enthousiaste groep (zelfs onze jongste deelnemer van 4 hielp mee) voor een waslijst van waarnemingen: niet minder dan 135 soorten vogels, 11 soorten dagvlinders en 18 soorten libellen/juffers kwamen in de notitieboekjes. Wie graag de volledige lijst ter beschikking krijgt, laat best een mailtje aan secretaris Jef Sas (jef.sas@euphonymet.be).

Verder hoort hier nog een woordje van dank thuis voor onze huisfotograaf Luk Van De Vijver voor zijn knappe beeldmateriaal. Tot volgend jaar aan de ... 'Kaiserstuhl'??? Dat gaan we toch proberen, je kunt alvast inschrijven, als je er zeker bij wil zijn!

In memoriam Mevrouw Suzanne Smout

Op 19 juni 2009 is mevrouw Suzanne Smout onverwacht overleden (°1934). Suzanne was jarenlang nauw betrokken bij Natuurpunt als echtgenote van onze oud-voorzitter Jan De Schepper.

Suzanne ging regelmatig mee op uitstap en op onze 4-daagsen was ze altijd dapper aanwezig, zelfs nu nog in 2009 aan de Dümmersee.

Naast Natuurpunt was Suzanne ook actief als voorzitter van Markant-afdeling Mol-Wezel en was ze werkend lid van Neos.

Natuurpunt-afdelingen Netebronnen, Geel-Meerhout en Ham betuigen hiermee hun oprecht medeleven aan haar echtgenoot Jan De Schepper en haar familie.

*Alles waar je echt van houdt
zal je warmte blijven geven,
ook al is het niet gebeven
't blijft altijd een deel van jou,
een stukje van je leven.*

Verslag Daguitstap Mijnterril Beringen – 21 juli 2009

Met 15 deelnemers werd er stipt om 8.30 u aan de kerk van Balen centrum vertrokken richting Beringen. De weergoden waren ons goedgezind en met een stralend zomerzonnetje in een licht bewolkte hemel was het prima fietsweer. Theo, Tom en An hadden een mooie route uitgestippeld en met de wind in de rug bereikten we al snel de kanaaldijk. Al vlug werd hier een mooie waarneming gedaan van de Oranje luzernevlinder. Na ongeveer anderhalf uurtje fietsen bereikten we Beringen. De kinderen in de groep konden goed volgen en zagen al van ver de mijnterrils liggen. Op de parking werden de fietsen gestald en trok de groep te voet op weg naar de top van de mijnterril. Ondertussen was de temperatuur al aardig opgelopen tot ongeveer 27°C. Op de mijnterril zelf lag dit nog een stuk hoger, maar hier zal de inspanning van de klim naar de top ook wel meegespeeld hebben. Iedereen was verbaasd dat de natuur zelfs op een verlaten mijnterril zich zo kon aanpassen. Langs weerszijden van het wandelpad was er een bloemenzee van o.a. Geel walstro, Pastinaak, Wilde marjolein, Wilde peen, Duizendblad etc. De talrijke insecten die deze composieten en schermbloemigen bezochten trokken de aandacht van de insectenliefhebbers waardoor het tempo naar de top met een slakkengangetje naar boven ging. Theo kon nauwelijks bijhouden met het noteren van de waarnemingen.

Zo konden wij volgende soorten zien: Blauwvleugelsprinkhaan, Bruine daguil, Sint Jansvlinder, Koninginnepage, Bladwesp, Eikenpage, Rozengal, Gewone kameleonspin, Tandkaak specimen, Glanzende bandgroefbij, Goudwesp specimen, Grote groene sabelsprinkhaan, Grote narcisvlieg, Icarusblauwtje, Klaverspanner, Oranje luzernevlinder, Pyamawants, Sluipwesp specimen, Stekelsluipvlieg, Stipfopwesp, Bessenbandzwever, Veertienvleklieveheersbeestje, Vijfstippelig lieveheersbeestje, Wantssluipvlieg, Sierlijke veldwesp, Witte halvemaanzwever, Woeste sluipvlieg.

Rond 12.30 u begon de honger toch de overhand te krijgen op het natuurschoon zodat er afgedaald werd naar de cafetaria van de mijnterrils. Hier konden we onze boterhammen opeten en een lekker pintje nuttigen. Aan wespen was hier

geen gebrek en sommige moesten hun boterhammen goed nakijken of ze aten de wespen en al mee op. Na ongeveer drie kwartier pauze werd de namiddagwandeling naar de top zelf aangevat. Na flink wat zweet te hebben gelaten konden we met zijn allen genieten van het prachtige uitzicht. De Koninginnepages vlogen hier letterlijk om onze oren. De Grote narcisvlieg (zweefvlieg) liet zich hierboven wel erg goed bekijken. Omwille van het feit dat deze zweefvliegen sterk behaard zijn konden sommigen het niet laten om ze eens te aaien, en ze bleek het nog graag te hebben ook. De afdaling van de mijnterril verliep vlotter dan de klim en zo kwamen we redelijk fris terug op de parking. Rond half vier werd de fietstocht naar huis aangevat. De wolken begonnen op te komen en met de wind terug in de rug waren we snel in Balen. De verleiding om nog een drankje te gaan nuttigen werd overwonnen want dreigende onweerswolken kwamen stilaan onze richting uit. Rond 17.00 u nog voor het naderende onweer geraakte iedereen veilig en zonder pannes terug thuis. Het was een geslaagde fietstocht en een onvergetelijk bezoek aan de insectenwereld van de Beringse mijnterrils.

Vleermuizen in de Rammelaars

Op zaterdag 29 augustus nam Natuurpunt Ham voor het eerst deel aan de Europese Nacht van de Vleermuis. Enkele weken vooraf waren chauffeur Frans en natuurgids Jo gaan 'shoppen' in de Natuur.winkel in Mechelen en kwamen ze met enkele fijngevoelige batdetectoren terug naar huis. Helaas beschermden die hen niet tegen gevoelige flitscamera's en ander fileeet... Toch zouden ze nog erg van pas komen tijdens de avondlijke vleermuizenwandeling.

De weergoden waren meegaand en hoewel het misschien een tikkeltje te koud was (voor de vleermuizen), daagden meer dan 40 nieuwsgierigen op aan natuur.huis De Rammelaars voor deze vleermuizenhappening. Ze werden eerst getrakteerd op een korte presentatie waar niet alleen algemene info over vleermuizen werd aangeboden maar waar de aanwezigen ook interessante info kregen over het verblijf van vleermuizen rond het huis. Handige tuintips en weetjes over vleermuizenkasten kwamen uitgebreid aan bod. De verschillende filmpjes in slow motion toonden hoe 'schattig' deze piepkleine zoogdiertjes wel waren... Je moest er dan wel even hun scherpe tandjes bij wegdenken. Toch staan er maar weinig mensen stil bij het nut van deze volkomen onschadelijke insecteneters! Natuurgids Jo die bijkomende info gaf bij de presentatie probeerde daar alvast iedereen van te overtuigen.

Om 21 uur verlieten we, gewapend met 2 batdetectoren, onze gezellige blokhut en gingen we resoluut op zoek naar vleermuizen. Die vlogen ons meteen al tegemoet bij het buitenkomen van het natuur.huis. Rond de vijver fladderden verschillende dwergvleermuizen (foto) in het rond en trakteerden ons meteen op een concert via de detectoren van Jo en Peter. Ook in het gebied zelf maar vooral later langs het kanaal mochten we heel wat vleermuizen 'spotten'. Naast een enkele Watervleermuis waren het toch vooral de Dwergvleermuizen die ook daar vooral actief waren.

Omstreeks 22.30 uur arriveerden we terug in het natuur.huis en konden de liefhebbers genieten van een frisse Gageleer. Toch was vooral de vleermuizensoep (met echte brokjes vleermuis ☺) geliefd na onze avondlijke wandeling. Blijkbaar hadden niet alleen de vleermuizen het gevoel dat de temperaturen iets te fris waren voor de tijd van het jaar...

Een geslaagde avond, zonder meer. En iedereen is volgend jaar al opnieuw uitgenodigd. De vleermuizen zullen ook dan zeker niet ontbreken!